

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 28.2.2025
COM(2025) 62 final

2025/0034 (NLE)

Propunere de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

referitoare la agenda de politici privind Spațiul european de cercetare 2025-2027

(Text cu relevanță pentru SEE)

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Temeiurile și obiectivele propunerii

Scopul Spațiului european de cercetare (SEC) este de a crea un spațiu în care „cercetătorii, cunoștințele științifice și tehnologiile să circule liber” (articolul 179 din TFUE). SEC a fost relansat în 2020, inclusiv prin adoptarea Pactului pentru cercetare și inovare (C&I)¹ în Europa, articulând următoarele domenii prioritare comune de acțiune ale statelor membre:

- (1) aprofundarea unei piețe interne a cunoașterii care să fie cu adevărat funcțională;
- (2) abordarea în comun a tranziției verzi, a transformării digitale și a altor provocări cu impact asupra societății și creșterea participării societății la SEC;
- (3) îmbunătățirea accesului la excelență în materie de cercetare și inovare în întreaga Uniune și consolidarea interconexiunilor dintre ecosistemele de inovare din întreaga Uniune;
- (4) promovarea investițiilor și reformelor concertate în domeniul cercetării și inovării.

Prin instituirea unor noi structuri de guvernare și a unei prime agende de politici privind SEC 2022-2024 cu acțiuni concrete, UE a dat un nou impuls SEC, aliniind strategiile și politicile în materie de C&I. S-au înregistrat progrese notabile prin colaborarea cu statele membre, în special în ceea ce privește abordarea fragmentării sistemelor lor de C&I. Inițiativele au vizat carierele în cercetare, infrastructurile de cercetare, știința deschisă, consolidarea încrederii în știință prin implicarea cetățenilor și mobilizarea resurselor pentru cooperarea tematică în domeniul C&I. Procesul comun de stabilire a priorităților, cocreat de statele membre, părțile interesate și Comisie, a promovat un sentiment de apartenență și un angajament sporit față de punerea în aplicare a SEC, în special prin intermediul primei agende de politici privind SEC.

La fel ca prima agendă de politici privind SEC 2022-2024, cea de a doua agendă de politici privind SEC 2025-2027 prezintă activități SEC concrete, servind drept cadru strategic pentru a încuraja colaborarea între țările UE, a spori eficacitatea sistemelor de C&I și a aborda provocările societale în mod colectiv. Pe baza lecțiilor învățate din punerea în aplicare a primei agende, cea de a doua asigură un echilibru între aprofundarea acțiunilor privind prioritățile actuale prin **politici structurale** și extinderea viziunii pentru SEC prin **noi acțiuni SEC**. Politicile structurale sunt politici pe termen lung privind SEC, cum ar fi știința deschisă, infrastructurile de cercetare și carierele în cercetare care nu se limitează la agende de politici individuale și sunt integrate în politicile naționale și europene. Acțiunile SEC sunt concise, bazate pe politici și orientate spre obiective, pentru a oferi o valoare adăugată substanțială pentru UE, statele membre și părțile interesate. Acțiunile privind inteligența artificială în știință, securitatea cercetării, știința pentru politici, echitatea în știință au fost identificate drept lacune pentru care cooperarea a fost considerată necesară. În general, acest lucru oferă următoarei

¹ RECOMANDAREA (UE) 2021/2122 A CONSILIULUI.

agende de politici privind SEC 2025-2027 o orientare mai clară, bazată pe politici, și o structură mai clară pentru a facilita punerea în aplicare de către administrațiile și părțile interesate naționale.

Agenda de politici privind SEC este un instrument fără caracter juridic obligatoriu de orientare a politicilor naționale și de la nivelul UE în conformitate cu obiectivele SEC prevăzute la articolul 179 din TFUE. Aceasta coordonează prioritățile statelor membre în activitatea de promovare a SEC pe baza unei acțiuni comune. Prin urmare, încurajează cooperarea și coordonarea voluntară între statele membre și UE. Întrucât are caracter voluntar, nu există nicio obligație legală de punere în aplicare. Punerea în aplicare a agendei de politici privind SEC urmează logica geometriei variabile. Forumul SEC, care reunește Comisia Europeană, statele membre, țările asociate programului Orizont Europa și părțile interesate de la nivelul UE, servește drept organism de guvernare pentru coordonarea în comun a punerii în aplicare a activităților SEC.

Deși inițiativele fără caracter legislativ, cum ar fi agenda de politici privind SEC 2022-2024, care conțin angajamente voluntare sub forma acțiunilor SEC au dus la înregistrarea de progrese semnificative, acestea rămân insuficiente pentru abordarea barierelor structurale. Comunicarea Comisiei din 22 octombrie 2024 privind punerea în aplicare a SEC² a evidențiat aspecte persistente, cum ar fi disparitățile dintre statele membre în ceea ce privește performanțele în materie de cercetare, dezvoltare și inovare (CDI), nivelurile insuficiente ale investițiilor private și publice în CDI sub obiectivul de 3 % din PIB, cadrele de reglementare fragmentate, sprijinul limitat pentru transferul de tehnologie și fragmentarea infrastructurilor de cercetare și tehnologie. În concluzie, comunicarea a subliniat necesitatea unei guvernări mai puternice.

Pentru abordarea provocărilor sistemice, viitoarele inițiative legislative vor fi complementare agendei de politici privind SEC și ar putea introduce măsuri legislative care să depășească acțiunile voluntare din cadrul agendei de politici privind SEC fără caracter obligatoriu. Astfel de inițiative (de exemplu, o lege privind SEC) vor reprezenta o oportunitate de a aborda problemele prin armonizare, aplicarea uniformă a normelor și asigurarea respectării politicilor UE pentru a crea condiții de concurență echitabile între statele membre. Aceasta ar putea fi aplicată domeniilor evaluate ca necesitând norme sau structuri obligatorii pentru atingerea obiectivelor SEC, dincolo de măsurile voluntare de coordonare și cooperare. Acest lucru ar trebui să reducă substanțial fragmentarea politicilor și a sistemelor de C&I în cadrul UE.

2. TEMEI JURIDIC, SUBSIDIARITATE ȘI PROPORȚIONALITATE

• Temei juridic

Temeiul juridic al acestei inițiative este articolul 292 din TFUE. În conformitate cu articolul 292 din TFUE, Consiliul poate adopta recomandări și hotărăște, la propunerea Comisiei, în toate cazurile în care tratatele prevăd că trebuie să adopte acte la propunerea Comisiei. În conformitate cu articolul 179 alineatul (1) din TFUE, Uniunea are ca obiectiv consolidarea bazelor sale științifice și tehnologice, prin crearea unui spațiu european de cercetare în care cercetătorii,

² COM(2024) 490.

cunoștințele științifice și tehnologiile să circule liber, precum și favorizarea creșterii competitivității sale, inclusiv în industrie, precum și promovarea activităților de cercetare considerate necesare. În conformitate cu articolul 181 din TFUE, Uniunea și statele membre trebuie să își coordoneze acțiunile în domeniul cercetării și dezvoltării tehnologice, în scopul asigurării coerenței reciproce a politicilor naționale și a politicii Uniunii.

Comisia, în strânsă colaborare cu statele membre, poate adopta orice inițiativă utilă promovării coordonării menționate, în special inițiative menite să stabilească orientările și indicatorii, să organizeze schimbul celor mai bune practici și să pregătească elementele necesare pentru supravegherea și evaluarea periodice. Parlamentul European trebuie să fie pe deplin informat. Articolul 182 alineatul (5) oferă posibilitatea de a completa activitățile prevăzute în programul-cadru multianual, permițând Parlamentului European și Consiliului, care hotărăsc în conformitate cu procedura legislativă ordinară și după consultarea Comitetului Economic și Social, să adopte măsurile necesare pentru punerea în aplicare a SEC.

Subsidiaritatea (în cazul competențelor neexclusive)

Scopul SEC este de a crea un spațiu în care „cercetătorii, cunoștințele științifice și tehnologiile să circule liber” [articolul 179 alineatul (1) din TFUE]. Fiind o inițiativă privind guvernanta pe mai multe niveluri și care pune în aplicare o abordare la nivelul întregii administrații (asigurând alinierea politicilor la diferite niveluri de guvernanta și între domeniile de politică), Spațiul european de cercetare este în conformitate cu principiul subsidiarității. Acesta respectă competența statelor membre în acest domeniu și urmărește să asigure coerența politicii C&I la toate nivelurile de guvernanta (local, regional, național și mondial). Acesta introduce inițiative care oferă cea mai mare parte a valorii adăugate a UE la nivel european, fiind legate de răspunsurile în materie de politică națională și regională și bazându-se pe acestea. Inițiativa respectă principiul subsidiarității, având în vedere că, în temeiul articolului 4 alineatul (3) din TFUE, propunerea nu intră în sfera de competență exclusivă a Uniunii Europene.

- **Proportionalitate**

Acțiunile propuse sunt proporționale cu obiectivele urmărite. Propunerea sprijină realizarea obiectivelor noului SEC. Ea completează acțiunea națională de creare a unui spațiu de cercetare axat pe cercetători, bazat pe valori, caracterizat prin excelență și orientat spre impact. Propunerea respectă practicile statelor membre și prevede o abordare diferențiată care reflectă situațiile economice, financiare și sociale diferite ale statelor membre, precum și diversitatea sistemelor de cercetare și a instituțiilor și organizațiilor respective. Ea recunoaște faptul că situațiile diferite de la nivel național, regional sau local ar putea conduce la diferențe în ceea ce privește modul în care este pusă în aplicare recomandarea propusă.

- **Alegerea instrumentului**

Valorificând învățămintele desprinse din prima agendă de politici privind SEC 2022-2024, alegerea unei recomandări a Consiliului subliniază angajamentul Comisiei de a consolida guvernanta bazată pe colaborare a SEC prin transpunerea rezultatului colaborării cu statele membre, cu țările asociate la programul Orizont Europa și cu părțile interesate de la nivelul UE într-o propunere a Comisiei de recomandare a Consiliului. Scopul este de a consolida asumarea responsabilității și un angajament în cunoștință de cauză din partea statelor membre și a părților

interesate, ca bază pentru continuarea cooperării cu privire la acțiunile convenite și la politicile structurale pentru acțiuni comune. De asemenea, continuă abordarea flexibilă adoptată pentru punerea în aplicare a acțiunilor SEC și caracterul voluntar al agendei de politici privind SEC.

3. REZULTATELE EVALUĂRILOR EX POST, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI

- **OBȚINEREA ȘI UTILIZAREA EXPERTIZEI**

Comisia Europeană și-a susținut propunerea de agendă de politici privind SEC 2025-2027 cu dovezi din primul ciclu de monitorizare a SEC din 2023. Ciclul a inclus prima evaluare pe 18 luni a punerii în aplicare a agendei de politici privind SEC 2022-2024 la nivelul UE (raport la nivelul UE), rapoartele de țară privind SEC pentru toate statele membre, precum și 11 țări asociate la programul Orizont Europa, primul Tablou de bord al SEC și primul Tablou de bord mai detaliat al SEC. Raportul pe 18 luni la nivelul UE a furnizat o evaluare a progreselor înregistrate în domeniile prioritare de acțiune comună în cadrul SEC, astfel cum se prevede în Pactul pentru cercetare și inovare în Europa, precum și în ceea ce privește punerea în aplicare a agendei de politici privind SEC. Rapoartele de țară privind SEC au furnizat această analiză la nivel național. Tabloul de bord al SEC a evaluat consolidarea generală și progresele colective privind prioritățile SEC în 2023 pentru UE în ansamblu, iar tabloul detaliat a evaluat progresele înregistrate la nivel național. Toate rapoartele sunt puse la dispoziția publicului pe platforma de politici privind SEC³.

- **Evaluarea impactului**

Nu există nicio evaluare a impactului. Întrucât este o propunere a Comisiei de recomandare a Consiliului, care include activități SEC pentru viitor, impactul nu poate fi identificat în mod clar *ex ante*. În plus, agenda de politici privind SEC 2025-2027 a fost elaborată în colaborare cu grupul de experți al Forumului SEC, care reunește statele membre, țările asociate la programul Orizont Europa și părțile interesate. Lucrările pregătitoare au fost discutate în cadrul Consiliului (în special în cadrul CSEC, precum și prin adoptarea concluziilor Consiliului privind consolidarea competitivității UE, consolidarea Spațiului european de cercetare și remedierea fragmentării acestuia⁴), ceea ce demonstrează că se preconizează adoptarea acestui document de către statele membre și părțile interesate.

- **Adecvarea reglementărilor și simplificarea**

Nu se aplică.

- **Drepturile fundamentale**

Nu se aplică.

³ <https://european-research-area.ec.europa.eu/>.

⁴ 16179/24.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Nu se aplică.

5. ALTE ELEMENTE

- **Planuri de punere în aplicare și modalități de monitorizare, evaluare și raportare**

Punerea în aplicare a agendei de politici privind SEC 2025-2027 este monitorizată prin intermediul mecanismului de monitorizare a SEC. Mecanismul de monitorizare a SEC se bazează pe cerințele prevăzute în Recomandarea Consiliului privind un Pact pentru cercetare și inovare în Europa. La 10 iunie 2022, Comisia Europeană a prezentat Consiliului „Cadrul pentru viitorul mecanism de monitorizare a SEC”, care specifică în detaliu componentele mecanismului.

Pentru a evalua punerea în aplicare a acțiunilor convenite în cadrul agendei de politici privind SEC atât la nivel național, cât și la nivel european și pentru a evalua performanța UE și a statelor membre în ceea ce privește atingerea obiectivelor SEC, mecanismul de monitorizare a SEC cuprinde instrumente de raportare atât calitative, cât și cantitative.

- **Explicarea detaliată a dispozițiilor specifice ale propunerii**

Nu se aplică.

Propunere de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

referitoare la agenda de politici privind Spațiul european de cercetare 2025-2027

(Text cu relevanță pentru SEE)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 292 prima și a doua teză,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) În prezent, UE se confruntă cu provocări multiple și fără precedent. Ordinea mondială se schimbă, iar fundamentele bunăstării și securității noastre societale sunt zdruncinate de un context geopolitic turbulent, de creșterea concurenței economice, de o revoluție tehnologică rapidă și transformatoare fără precedent, precum și de schimbările climatice și consecințele acestora. Necesitatea de a consolida poziția de lider a Europei și autonomia sa strategică în domenii-cheie tehnologice a devenit urgentă. În acest context, știința, tehnologia și inovarea sunt esențiale pentru a reduce vulnerabilitățile Europei și pentru a debloca întregul său potențial. În plus, cercetarea și inovarea (C&I) joacă un rol esențial în consolidarea competitivității durabile a Uniunii Europene.
- (2) Dezvoltarea Spațiului european de cercetare (SEC) se află în centrul eforturilor noastre de a răspunde acestor provocări. Ambiția de a crea SEC ca piață unică pentru cercetare, tehnologie și inovare a fost concepută în 2000 și consacrată în Tratatul de la Lisabona ca obiectiv specific al UE. Ambiția politică recentă de a institui o „Uniune a cercetării și inovării” care să conducă la o strategie și o politică europeană comună în domeniul C&I și de a continua eforturile de asigurare a „liberei circulații a cunoașterii” (cea de-a „cincea libertate”) demonstrează necesitatea continuă de a dezvolta în continuare un spațiu în care țările să se reunească pentru a-și coordona și îmbunătăți politicile și ecosistemele naționale în domeniul C&I și în care cunoștințele, cercetătorii și tehnologiile să poată circula liber. O mai bună coordonare la nivelul UE prin intermediul SEC poate contribui la stimularea investițiilor și a reformelor și poate juca un rol esențial în promovarea competitivității durabile, în conformitate cu obiectivele Busolei pentru competitivitate⁵.
- (3) SEC a contribuit la realizări majore în ultimii 25 de ani în domenii de politică esențiale, inclusiv infrastructurile de cercetare, știința deschisă, cooperarea internațională, echilibrul

⁵ COM(2025) 30 final.

de gen în C&I, programarea comună, carierele în cercetare și mobilitatea cercetătorilor. Având o contribuție la aceste realizări, acțiunile Marie Skłodowska-Curie au finanțat peste 150 000 de cercetători de excelență, în special prin programe de doctorat excelente, burse postdoctorale și schimburi de personal în domeniul C&I; EURAXESS a sprijinit peste 2 milioane de cercetători în dezvoltarea carierei și mobilitatea lor în întreaga Europă, iar Cloudul european pentru știința deschisă (EOSC) oferă acces neîntrerupt la date și servicii digitale de calitate, sprijinind în același timp colaborarea transfrontalieră și interdisciplinară.

- (4) În 2021, statele membre și Comisia au finalizat o nouă viziune și un nou cadru de politică, prezentate în Concluziile Consiliului privind viitoarea guvernanță a SEC⁶ și Pactul pentru cercetare și inovare⁷. Viziunea stabilește valorile și principiile comune care vor ghida C&I și identifică prioritățile pentru acțiuni comune. În cadrul pactului, statele membre și-au reiterat angajamentul de a colabora în ceea ce privește realizarea obiectivelor SEC pentru a promova integrarea și cooperarea și pentru a reduce fragmentarea la nivel european în ceea ce privește cercetarea științifică, tehnologia și inovarea. Statele membre și-au reafirmat angajamentul de a îmbunătăți coordonarea și de a alinia politicile naționale în materie de C&I pentru crearea unui ecosistem de cercetare mai integrat și mai eficient în concluziile Consiliului din 2024 privind consolidarea competitivității UE, consolidarea Spațiului european de cercetare și remedierea fragmentării acestuia⁸.
- (5) Prima agendă de politici privind SEC 2022-2024 a creat o bază solidă pentru atingerea obiectivelor SEC. Aceasta a transpus domeniile prioritare ale Pactului pentru cercetare și inovare într-un set de acțiuni concrete. 17 acțiuni au fost puse în aplicare în comun de Comisie, de statele membre, de țările asociate la programul Orizont Europa și de părțile interesate de la nivelul UE. Ca parte a noii guvernante, Forumul SEC și subgrupurile acestuia joacă un rol unic în sprijinirea punerii în aplicare a SEC și a acțiunilor sale. Acestea acționează ca o punte între organismele de la nivelul UE, cele naționale și cele regionale și facilitează colaborarea. Abordarea bazată pe incluziune și participare garantează că toate vocile sunt auzite. Astfel, sunt promovate strategii inovatoare și o asumare comună a politicilor de consolidare a ecosistemului european de C&I. În calitate de organ consultativ strategic la nivel înalt în materie de politici, Comitetul pentru Spațiul european de cercetare și inovare (CSEC) oferă consiliere timpurie Consiliului și Comisiei.
- (6) Comisia a subliniat realizările agendei de politici privind SEC 2022-2024 și noua guvernanță în comunicarea din 2024 intitulată „Punerea în aplicare a Spațiului european de cercetare”⁹. Principalele realizări în abordarea unei serii de nevoi în materie de C&I în întreaga Europă în cadrul primei agende de politici privind SEC 2022-2024 includ (1) crearea Coaliției pentru promovarea evaluării cercetării (CoARA), (2) publicarea „Codului de conduită pentru toleranță zero în vederea combaterii violenței bazate pe gen

⁶ 14308/21.

⁷ RECOMANDAREA (UE) 2021/2122 A CONSILIULUI.

⁸ 16179/24.

⁹ COM(2024) 490.

în sistemul de cercetare și inovare al UE”, (3) stimularea transformării în direcția energiei verzi prin punerea în aplicare a Agendei strategice de cercetare și inovare a proiectului-pilot SEC privind hidrogenul verde, (4) crearea „Rețelei autorităților de management din domeniul C&I și al coeziunii” (RIMA) care reunește actori din domeniul politicii de cercetare și inovare și autorități de management pentru a evalua decalajul în materie de inovare, pentru a spori excelența și pentru a valorifica instrumentele de extindere existente și (5) elaborarea unui nou cadru de monitorizare și evaluare a SEC.

- (7) Cea de a doua agendă de politici privind SEC 2025-2027 se bazează pe această abordare și este concepută pentru a aborda provocările actuale. Utilizând ca bază domeniile prioritare de acțiune comună ale Pactului pentru cercetare și inovare și rezultatele punerii în aplicare a primei agende de politici privind SEC 2022-2024, aceasta prezintă 11 politici structurale privind SEC și opt acțiuni concrete privind SEC. Acestea sunt rezultatul unui amplu proces de cocreare în cadrul Forumului SEC și al CSEC, scopul său fiind ca punerea în aplicare să înceapă în 2025. Prima și a doua agendă de politici privind SEC sunt interconectate. Agenda de politici privind SEC 2025-2027 asigură continuitatea politicilor în curs din cadrul primei agende, abordează obiectivele principale pe termen lung ale SEC și dispune de flexibilitatea necesară pentru a răspunde noilor nevoi strategice.

RECOMANDĂ:

1. Statele membre adoptă agenda de politici privind SEC 2025-2027 cu 11 politici structurale pe termen lung privind SEC, care nu se limitează la agendele de politici individuale, ci au încă un plan de lucru pe trei ani, și opt acțiuni SEC, care urmează să fie finalizate în cadrul agendei de politici pe trei ani. Toate propunerile SEC sunt prezentate mai detaliat în anexă.
2. Statele membre pun în aplicare în mod voluntar următoarele politici structurale și acțiuni SEC, în conformitate cu cele patru domenii prioritare de acțiune comună ale Pactului pentru cercetare și inovare. Aceste politici structurale și acțiuni urmăresc (i) să aducă o valoare adăugată clară la nivel național și european, (ii) să producă un impact prin producerea de rezultate concrete și tangibile în termen de trei ani, (iii) să se bazeze pe un proces constant de cocreare între statele membre, Comisie și părțile interesate, (iv) să fie de sine stătătoare cu o singură activitate principală, ceea ce înseamnă că nu există subacțiuni, și (v) să fie puse în aplicare pe baza unei geometrii variabile, permițând flexibilitate în măsura în care țările se pot implica.

1. DOMENIU PRIORITAR: APROFUNDAREA UNEI PIETE INTERNE A CUNOAȘTERII CARE SĂ FIE CU ADEVĂRAT FUNCȚIONALĂ

Libera circulație a cercetătorilor, a cunoștințelor și a datelor este esențială pentru construirea unui sistem european de C&I mai eficient și mai favorabil incluziunii. Aceasta contribuie la reducerea la minimum a duplicării resurselor și la crearea masei critice necesare pentru a fi eficace. Pentru a consolida competitivitatea UE, este esențial să se consolideze poziția internațională și poziția de lider științific a UE prin desfășurarea de activități de cercetare fundamentale și aplicate de pionierat.

UE va continua să lucreze la această prioritate prin intermediul următoarelor politici structurale:

Știința deschisă – Facilitarea științei deschise prin partajarea și reutilizarea datelor, inclusiv prin intermediul Cloudului european pentru știința deschisă (EOSC); **Infrastructurile de cercetare** – Consolidarea durabilității, a accesibilității și a rezilienței infrastructurilor de cercetare în Spațiul european de cercetare; **Egalitatea de gen, egalitatea de șanse pentru toți și incluziunea** – Consolidarea egalității de gen incluzive și intersecționale în SEC; **Carierile și mobilitatea cercetătorilor și sistemele de evaluare și de recompensare în domeniul cercetării** – Creșterea atractivității și sustenabilității carierelor în cercetare, precum și reformarea evaluării cercetării; **Valorificarea cunoștințelor** – Extinderea capacităților și a activităților de valorificare a cunoștințelor; **Implicarea la nivel mondial** – Abordarea C&I la nivel mondial.

Următoarele acțiuni SEC sunt propuse pentru următorii trei ani:

- Echitatea în știința deschisă;
- Promovarea ecosistemului științei europene în serviciul politicilor (S4P);
- Facilitarea și accelerarea utilizării responsabile a IA în știință în UE;
- Consolidarea securității cercetării.

2. DOMENIU PRIORITAR: ABORDAREA ÎN COMUN A TRANZIȚIEI VERZI, A TRANSFORMĂRII DIGITALE ȘI A ALTOR PROVOCĂRI CU IMPACT ASUPRA SOCIETĂȚII ȘI CREȘTEREA PARTICIPĂRII SOCIETĂȚII LA SEC

Pentru ca SEC să stimuleze competitivitatea, să contribuie la îmbunătățirea calității vieții cetățenilor UE și să abordeze provocările societale, cum ar fi dubla tranziție verde și digitală, acesta trebuie să creeze sinergii cu politicile sectoriale și cu politica industrială. Investițiile în C&I trebuie să producă rezultate tangibile care să fie utilizate și implementate de piață.

Următoarele politici structurale au reprezentat principalele abordări pentru acest domeniu prioritar:

Inițiative bazate pe provocări – Transformarea Planului strategic privind tehnologiile energetice (SET) într-o componentă tematică cheie a SEC; **Sinergii cu educația și cu Agenda pentru competențe în Europa** – Îmbunătățirea coordonării dintre C&I și învățământul superior în cadrul SEC și valorificarea întregului potențial al ecosistemelor europene de C&I; **O implicare activă a cetățenilor și a societății în C&I** – Consolidarea încrederii în știință prin participarea cetățenilor, implicare și activități de comunicare științifică.

Următoarele acțiuni SEC sunt propuse pentru următorii trei ani:

- Accelerarea investițiilor în C&I pentru transformarea industrială și durabilitatea competitivă a Europei;
- Accelerarea noilor metodologii de abordare (NMA) pentru a promova cercetarea biomedicală și testarea medicamentelor și a dispozitivelor medicale;
- Un cadru armonizat și coordonat pentru o abordare europeană a integrității și eticii în C&I în fața provocărilor emergente.

3. DOMENIU PRIORITAR: ÎMBUNĂTĂȚIREA ACCESULUI LA EXCELENȚĂ ÎN MATERIE DE CERCETARE ȘI INOVARE ÎN ÎNTREAGA UNIUNE ȘI CONSOLIDAREA INTERCONEXIUNILOR DINTRE ECOSISTEMELE DE INOVARE DIN ÎNTREAGA UNIUNE

Exelența în materie de cercetare acoperă întreaga Europă, indiferent de vârstă, discipline și sectoare. Potențialul său maxim nu a fost încă valorificat din cauza disparităților semnificative în ceea ce privește oportunitățile pentru cercetători și inovatori în cadrul SEC. O politică structurală pentru abordarea acestui domeniu prioritar este crearea de **sinergii între programele de finanțare ale UE, naționale și regionale** – Îmbunătățirea accesului UE la excelență.

Următoarea acțiune SEC este propusă pentru următorii trei ani:

- Capacitarea C&I: O nouă eră în gestionarea cercetării.

4. DOMENIU PRIORITAR: PROMOVAREA INVESTIȚIILOR ȘI REFORMELOR CONCERTATE ÎN DOMENIUL CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

Întrucât UE se axează pe domenii-cheie pentru competitivitatea, durabilitatea și bunăstarea viitoare, ar fi contraproductiv să se dubleze, să se înlocuiască sau să se fragmenteze investițiile și inițiativele în domeniul C&I. Cooperarea transfrontalieră poate spori eficiența prin punerea în comun a resurselor pentru a se atinge masa critică și pentru a spori efectele de propagare a cunoștințelor în vederea stimulării inovării. Asigurarea eficienței și a impactului acestor investiții va necesita, de asemenea, în unele cazuri, conceperea, punerea în aplicare și monitorizarea reformelor structurale în sistemele naționale de C&D. Scopul acestor reforme va fi acela de a spori excelența științifică, de a îmbunătăți valorificarea rezultatelor cercetării, de a consolida legăturile dintre știință și mediul de afaceri și de a orienta mai bine politicile de sprijinire a inovării în întreprinderi.

Nu există nicio acțiune specifică privind SEC propusă în cadrul acestui obiectiv, dar este general recunoscut faptul că stimularea investițiilor în C&I și adoptarea de reforme structurale rămân o prioritate-cheie pentru colaborarea strânsă dintre Comisia Europeană și statele membre, care trebuie să colaboreze îndeaproape folosind un set de instrumente existente. Mai precis, se preconizează că punerea în aplicare a măsurilor de C&I în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență al UE va stimula capacitatea națională de inovare, în special în țările care continuă să rămână în urmă.

Prin intermediul semestrului european pentru coordonarea politicilor economice, Comisia Europeană efectuează o analiză aprofundată a sistemelor naționale de C&I și emite recomandări specifice fiecărei țări cu privire la modalitățile de stimulare a potențialului de inovare al fiecărei țări. Comisia monitorizează apoi răspunsurile în materie de politici ale statelor membre pentru a evalua progresele înregistrate în ceea ce privește eliminarea lacunelor identificate în materie de C&I. În vederea susținerii eforturilor de îmbunătățire a sistemelor lor de C&I prin reforme, statele membre și țările asociate pot primi sprijin de specialitate în cadrul mecanismului de sprijin al politicilor din cadrul programului Orizont, un instrument care s-a dovedit extrem de benefic pentru îmbunătățirea procesului de elaborare a politicilor și identificarea căilor de reformă, precum și în cadrul dialogului bilateral consolidat cu statele membre pe teme de C&I convenite de comun acord.

3. Cadrul de colaborare instituit de Comisia Europeană, statele membre, țările asociate și organizațiile părților interesate sub forma Forumului SEC și a CSEC ar trebui menținut ca mecanism central de guvernanta a SEC. Punerea în aplicare a următoarei agende de politici privind SEC 2025-2027 va rămâne un demers favorabil incluziunii și transparent la toate nivelurile de guvernanta pentru a încuraja cocrearea și asumarea agendei. Forumul SEC rămâne o tribună pentru provocările emergente, în afara activităților agendei de politici privind SEC 2025-2027, care necesită o colaborare între țări și sunt vizate de Pactul pentru cercetare și inovare, cum ar fi o monitorizare a libertății cercetării științifice.
4. Punerea în aplicare coordonată ar trebui să asigure implicarea activă și largă a părților interesate de la nivelul UE în întregul spectru, de la cercetare la inovare și introducerea pe piață. Categoriile de părți interesate din cadrul Forumului SEC ar trebui revizuite pentru a se obține o mai bună reprezentare a diferitelor interese.
5. Statele membre și Comisia Europeană ar trebui să sprijine implicarea deplină a țărilor asociate la programul Orizont Europa și a organizațiilor umbrelă ale părților interesate la nivelul UE în punerea în aplicare a agendei de politici privind SEC 2025-2027.
6. Investițiile în C&I în UE sunt sub nivelul aspirațiilor și rămân sub nivelul investițiilor în cazul multora dintre concurenții mondiali ai UE. În prezent, UE cheltuiește aproximativ 2,3 % din PIB-ul său pentru C&D, cu mult sub obiectivul de 3 % pentru C&D stabilit în 2002 în Declarația de la Barcelona. Pentru a răspunde provocării multidimensionale reprezentate de atingerea obiectivului de 3 %, sunt necesare acțiuni coordonate pentru a stimula investițiile publice și private în C&D. De asemenea, sunt necesare reforme suplimentare pentru a îmbunătăți ecosistemele naționale de C&I și pentru a maximiza impactul unei creșteri a investițiilor în C&I. Pe lângă domeniul prioritar al Pactului pentru cercetare și inovare privind „Promovarea investițiilor și a reformelor concertate în domeniul cercetării și inovării”, statele membre și Comisia ar trebui să își continue eforturile în această direcție.
7. Comisia Europeană și statele membre ar trebui să continue să pună în aplicare mecanismul de monitorizare a SEC prezentat în Pactul pentru cercetare și inovare în Europa și detaliat în „Cadrul pentru viitorul mecanism de monitorizare a SEC” prezentat

de Comisie Consiliului la 10 iunie 2022¹⁰. Mecanismul de monitorizare a SEC va evalua progresele înregistrate în direcția priorităților SEC, astfel cum sunt definite în Pactul pentru cercetare și inovare. Mecanismul de monitorizare a SEC ar trebui să cuprindă:

- (1) un tablou de bord al SEC pentru a monitoriza progresele înregistrate în direcția atingerii obiectivelor SEC, atât la nivelul UE, cât și la nivel național, actualizat periodic;
- (2) un raport periodic de monitorizare a SEC adresat de Comisie Consiliului pentru a analiza punerea în aplicare a agendei de politici privind SEC;
- (3) rapoarte de țară periodice privind SEC pentru a analiza progresele înregistrate de țări în ceea ce privește punerea în aplicare a agendei de politici privind SEC.

Statele membre vor continua să facă schimb de informații cu privire la SEC, în special prin furnizarea de date și informații prin intermediul platformei de politici privind SEC. Statele membre vor promova, de asemenea, punerea în aplicare a acțiunilor și a rezultatelor SEC în țările lor, pe baza sprijinului disponibil.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu,
Președinte*

¹⁰

NOTA CONSILIULUI 9578/22.